

NÄR SKOGEN TÖRSTAR BETALAR HELA SVERIGE PRISET

Grundvatten, skogsdöd och den ekonomiska kedjan - samt vad Sverige kan göra nu.

Det här är inte en prognos om att all svensk skog kommer att dö. Det är ett konsekvensscenario: vad händer om långvarig torka och vattenbrist gör att stora sammanhängande skogsområden börjar dö snabbare än ny skog kan etableras?

NULÄGET

Sverige går in i sensommaren med ett vattenunderskott

Grundvattnet är pressat

SGU uppger att stora delar av Götaland och östra Svealand har låga eller ovanligt låga nivåer. I små magasin är nivåerna på många håll mycket under det normala för årstiden.

Problemet är flerårigt

SGU beskriver otillräcklig påfyllning under året och ett kvarvarande underskott från föregående år i Götaland och östra Svealand.

Det påverkar människor direkt

Drygt en miljon permanentboende är beroende av enskild vattenförsörjning. Stora grundvattenmagasin är samtidigt viktiga för den kommunala dricksvattenförsörjningen.

Kärnan: När mark och rotzoner torkar ökar stressen på träden. Om torkan blir återkommande kan skador från värme, brand, storm, svamp och skadeinsekter samverka.

Om omfattande skogsdöd tar fart

1	Långvarig torka	Mindre vatten i marken och rotzonen. Trädens tillväxt bromsar och motståndskraften minskar.
2	Stressade och döende träd	Fler träd blir sårbara för skadeinsekter, svamp, stormskador och brand.
3	Mer bränsle i landskapet	Stora mängder torr och död biomassa kan göra skogsbränder svårare och dyrare att bekämpa.
4	Mindre levande skog	Kolupptag, skuggning, avdunstningskyla, livsmiljöer och markskydd försämras.
5	Vattenbalansen förändras	Mindre vegetation och skadad mark kan förändra infiltration, avrinning och erosion. Lokala ekosystem blir mindre robusta.
6	Ekonomiska följeffekter	Skogsägare, sågverk, massa- och pappersbruk, transporter, entreprenörer och kommuner drabbas - därefter hushåll och statsfinanser.

Viktig poäng: Samhällsskadan börjar långt innan "all skog" är borta. Det räcker att stora områden tappar tillväxt, värde och motståndskraft under flera år i rad.

När skogen försvagas träffar kostnaden hela landet

31 900

sysselsatta i skogsbruket 2024

48 400

sysselsatta i skogsindustrin 2024

~180 mdkr

årligt exportvärde enligt
branschstatistik

För skogsägare och företag

- Förlorad tillväxt och virkesvärde. Död skog kan tvinga fram avverkning vid fel tidpunkt och pressa priser lokalt.
- Högre kostnader för brandberedskap, återplantering, skadebekämpning, försäkring och röjning.
- Råvarubrist på längre sikt kan slå mot sågverk, massa, papper, träbyggande, bioenergi och underleverantörer.

För hushållen

- Jobb och inkomster riskeras i orter där skog och skogsindustri är stora arbetsgivare.
- Dyrare försäkringar, större brandrisk och lägre fastighetsvärden kan drabba utsatta områden.
- Kostnader för vattenförsörjning, räddningstjänst och klimatanpassning kan öka och i slutänden hamna på kommuner och skattebetalare.

För Sverige

- Svagare exportintäkter och handelsbalans om skogsindustrins produktion faller.
- Mindre skatteintäkter samtidigt som staten och kommunerna får högre kostnader för krisberedskap, återställning och infrastruktur.
- Förlust av naturvärden, rekreation, jakt, turism och ekosystemtjänster som är svåra att ersätta med pengar.

SKOGEN ÄR INTE BARA TRÄD.

**Den är råvara, jobb, export, vattenhållning, kyla, biologisk mångfald,
brandskydd och långsiktig ekonomisk trygghet.**

Gör Sverige bättre på att hålla kvar vatten

1. Återvät där det gör störst nytta

Kartlägg gamla diken, utdikade våtmarker och torvmarker. Täpp igen eller reglera där det kan hålla kvar vatten utan att skada bebyggelse, vägar eller värdefull produktionsmark.

2. Bygg tusentals små vattenbromsar

Små dammar, trösklar, svackor och naturlika våtmarker kan bromsa avrinning efter regn och snösmältning och ge vattnet längre tid att infiltrera.

3. Anpassa skogen till platsen

Mer variation i trädslag, ålder och struktur där det är lämpligt minskar risken att samma torka, sjukdom eller skadeinsekt slår ut stora områden samtidigt.

4. Prioritera vatten före panikåtgärder

Styr regnvatten från tätorter och infrastruktur till infiltration där det är säkert. Använd lagrat regnvatten för särskilt utsatta unga träd och stadsträd.

5. Följ läget öppet

Nationella kartor för markfukt, grundvatten, brandrisk och skogsskador ska vara lättbegripliga och uppdaterade så att kommuner, markägare och allmänhet kan agera tidigt.

MÅLET: LÅT MER AV REGNET STANNA I SVERIGE LÄNGRE.

Källor och faktaunderlag

- Sveriges geologiska undersökning (SGU), "Aktuella grundvattennivåer", uppdateras veckovis, läst 15 augusti 2026.
- SGU, "SGU meddelar risk för vattenbrist - södra Sverige påverkas", 21 april 2026.
- Skogsstyrelsen, "Sysselsättning i skogsbruket" - 31 900 sysselsatta i skogsbruket och 48 400 i skogsindustrin under 2024.
- Skogsindustrierna, "Facts & figures", 5 mars 2026 - cirka 180 miljarder kronor i årligt exportvärde för skogsindustrin.
- Observera: konsekvenskedjan beskriver ett riskscenario vid omfattande skogsdöd. Den är inte en prognos om att all svensk skog kommer att dö.

RIKET